

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ**

**УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЇ З
ДЕРЖАВНОЮ МІГРАЦІЙНОЮ
СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ**

вул. Богомольця, 10, м. Київ, 01601
тел.: (044) 256-03-33, факс: (044) 253-64-04
сайт: www.mvs.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 00032684

**Благодійна організація
«Благодійний фонд
«Вільна Білорусь»**

belaruscentr@gmail.com

На № 23-05/2024 від 24.04.2024

Про розгляд звернення

За дорученням керівництва МВС від 29.04.2024 № 44781 Управління взаємодії з Державною міграційною службою України МВС спільно з Міністерством закордонних справ України, Міністерством юстиції України, Міністерством оборони України, Міністерством соціальної політики України, Державною міграційною службою України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України розглянуто лист Секретаріату Кабінету Міністрів України від 29.04.2024 № 10134/0/2-24 про розгляд звернення благодійної організації «Благодійний фонд «Вільна Білорусь» від 24.04.2024 № 23-05/2024 щодо ініціювання ухвалення Кабінетом Міністрів України постанови, яка б на період дії воєнного стану спростила для громадян білорусі, які проходять військову службу в Збройних силах України, а також волонтерів набуття громадянства України.

За результатами розгляду повідомляємо, що частиною дев'ятнадцятою статті 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» визначено, що іноземці та особи без громадянства, які в установленому порядку уклали контракт про проходження військової служби у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України, вважаються такими, які на законних підставах тимчасово проживають на території України на період дії контракту про проходження військової служби у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України.

Тимчасове проживання на території України таких іноземців та осіб без громадянства підтверджується військовим квитком рядового, сержантського і старшинського складу. Таким чином військовий квиток, отриманий іноземцем або особою без громадянства, яка проходить службу у Збройних Силах

МВС УКРАЇНИ № 14757/36-2024 від 21.05.2024 (1481624)

Підписав: Юрков Олексій Володимирович

Сертифікат: 368DC35ECECB2DC104000000C38D0100D5640300

Дійсний: з 25.08.2022 08:15:28 по 25.08.2024 08:15:28

України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України за контрактом, по своїй правовій суті є документом, тотожним із посвідкою на тимчасове проживання, та діє протягом строку, на який укладено контракт.

Крім цього звертаємо увагу, що вичерпний перелік документів, які подаються для оформлення посвідки на постійне та тимчасове проживання визначено Порядком оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на постійне проживання, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 321, та Порядком оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на тимчасове проживання, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 322.

При цьому довідка про відсутність судимості з країни громадянської належності не вимагається. Положеннями пунктів 9 та 10 частини другої статті 4 Закону України «Про імміграцію» передбачено, що право на отримання дозволу на імміграцію у межах квоти імміграції мають:

- особи, які прослужили у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту, Національній гвардії України три і більше років;

- особи, які служили у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту та Національній гвардії України (незалежно від строку військової служби) і були визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби за станом здоров'я за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час виконання обов'язків військової служби.

Пунктом 5 Прикінцевих положень Закону України «Про імміграцію» встановлено, що особи можуть отримувати дозвіл на імміграцію в межах квот на імміграцію відповідно до пунктів 9, 10 частини другої статті 4 Закону України «Про імміграцію» також у разі, якщо відповідні обставини, що є підставою для надання дозволу на імміграцію, виникли до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку проходження військової служби за контрактом іноземцями та особами без громадянства у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту та Національній гвардії України».

При цьому вимогами частини восьмої статті 9 Закону України «Про імміграцію» для зазначеної вище категорії іммігрантів передбачено подачу довідки про відсутність судимості з країни громадянської належності.

Зважаючи на вказане, за ініціативи МВС та ДМС проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України» (реєстраційний номер № 9585 від 07.08.2023) запропоновано виключення вимоги щодо надання довідки про відсутність судимості до осіб, зазначених у пунктах 9, 10 частини другої статті 4 Закону України «Про імміграцію».

Стосовно побоювання громадян республіки білорусь, у яких під час дії воєнного стану в Україні закінчився строк дії паспортного документа, втратити підстави для подальшого законного проживання на території України зазначаємо, що посвідки на постійне та тимчасове проживання є документами, що посвідчують особу іноземця або особу без громадянства та підтверджують право на постійне/тимчасове проживання в Україні.

Положеннями постанов Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 321 та № 322 не передбачено скасування або визнання недійсною посвідки у разі закінчення строку дії паспортного документа іноземця.

Крім того, звертаємо увагу, що постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 № 1202 «Деякі питання реалізації актів законодавства у сфері міграції в умовах воєнного стану» передбачено, що посвідки на постійне та тимчасове проживання крім тих, які оформлені громадянам російської федерації, строк дії яких закінчився або які підлягають обміну відповідно до законодавства після 24.02.2022, підтверджують законні підстави для тимчасового чи постійного проживання в Україні та право на в'їзд в Україну на період воєнного стану та протягом 30 календарних днів з дня його припинення чи скасування.

Зазначені положення також поширюються і на громадян республіки білорусь.

Отже, на теперішній час немає підстав для внесення запропонованих благодійною організацією «Благодійний фонд «Вільна Білорусь» змін до законодавства України.

Щодо набуття громадянства України зазначаємо наступне.

Умови та порядок набуття громадянства України встановлено Законом України «Про громадянство України» (далі - Закон) та Указом Президента України від 27.03.2001 № 215 «Питання організації виконання Закону України „Про громадянство України”, яким затверджено Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень (далі – Порядок).

Статтею 9 Закону встановлені умови прийняття до громадянства України, а також визначений вичерпний перелік підстав, за наявності яких особа не приймається до громадянства України, тобто суб'єктивне право іноземця чи особи без громадянства на прийняття до громадянства України відсутнє, оскільки передбачається лише можливість прийняття до громадянства України в разі виконання особою необхідних умов та за відсутності обставин, що унеможливають прийняття до громадянства України.

Перелік документів, які подаються для прийняття до громадянства України, передбачений пунктами 45 – 49-1 Порядку.

Іноземці, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України у протистоянні російській агресії можуть бути прийняті до громадянства України відповідно до положень статті 9 Закону в спрощеному порядку за наступними підставами:

- проходження в установленому законодавством України порядку військової служби за контрактом у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту або Національній гвардії України (для цієї категорії осіб встановлено безперервне проживання на законних підставах на території України протягом трьох років з моменту набрання чинності контрактом про проходження військової служби у Збройних Силах України Державній спеціальній службі транспорту або Національній гвардії України);

- наявність у особи визначних заслуг перед Україною, або якщо прийняття особи до громадянства України становить державний інтерес для України (вказана підстава стосується категорії осіб, які мають подання на ім'я Президента України центрального органу виконавчої влади України про те, що особа має визначні заслуги перед Україною або що прийняття особи до громадянства України становить державний інтерес для України, у тому числі про те, що особа, брала безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, та/або брала участь у виконанні бойових або службових завдань антитерористичної операції, та/або брала (бере) участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях). Підставою для прийняття до громадянства України у таких випадках є подання на ім'я Президента України центрального органу виконавчої влади у відповідній сфері;

- проходження військової служби у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту або Національній гвардії України за контрактом та нагородження державною нагородою України.

Спрощений порядок набуття громадянства України особами, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України у протистоянні російській агресії, зокрема, полягає у можливості подання разом із заявою про прийняття до громадянства за вищезазначеними підставами замість зобов'язання припинити іноземне громадянство декларації про відмову від іноземного громадянства.

Тобто, особі після набуття громадянства України не потрібно подавати документ про припинення попереднього громадянства. При цьому, до вказаної категорії осіб не застосовуються вимоги, зокрема, подання документа, виданого компетентним органом іноземної держави, про те, що особа на території іноземної держави не вчиняла тяжких або особливо тяжких злочинів, злочинів проти людства та не здійснювала геноцид (довідка про відсутність судимості).

Водночас вказані особи для прийняття до громадянства України можуть подати зобов'язання про складання іспитів з основ Конституції України, історії України та на рівень володіння державною мовою, замість подання відповідних документів про володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, про складання іспитів з основ Конституції України та історії України (такі особи зобов'язані опанувати державну мову на рівні, визначеному законодавством, протягом двох років з дня набуття громадянства України та скласти відповідні іспити).

Рішення про прийняття особи до громадянства України приймає Президент України шляхом видання відповідних Указів.

Одночасно повідомляємо, що пунктами 4, 5 Порядку передбачено, що заява та інші документи з питань громадянства подаються особою, яка проживає в Україні на законних підставах до територіального підрозділу Державної міграційної служби України за місцем проживання особи в Україні. Під час подання заяви пред'являється документ, що посвідчує особу (документом, що посвідчує особу іноземця та підтверджує його громадянство, є паспорт громадянина іноземної держави), а також документ про проживання заявника на території України та подаються копії таких документів.

МВС та ДМС вживаються заходи щодо законодавчого врегулювання питання можливості подання іноземцями для прийняття до громадянства України паспортного документа, термін дії якого закінчився, особами, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту або Національній гвардії України.

07.08.2023 Кабінетом Міністрів України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України» внесено на розгляд Верховної Ради України (реєстраційний № 9585). Верховною Радою України 09.05.2024 цей законопроект прийнято за основу.

МВС та ДМС у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства. Так, документи, виготовлені чи засвідчені установою чи спеціально уповноваженою на це особою в межах їх компетенції і за встановленою формою та скріплені гербовою печаткою в республіці білорусь, якщо вони подаються на території України, приймаються на території України за умови проставлення на них апостилю відповідно до Конвенції, яка залишається чинною у відносинах України з республікою білорусь. На теперішній час Кабінетом Міністрів України доручено міністерству юстиції України розробити проект рішення Уряду, який дозволить документи, виготовлені та засвідчені установою чи спеціально уповноваженою на це особою в межах їх компетенції і за встановленою формою та скріплені гербовою печаткою в республіці білорусь, якщо вони подаються на території України, продавати на території України без проставлення на них апостилю.

Також інформуємо, що вимога подання паспорта громадянина республіки білорусь серії РР застосовуються виключно до категорії громадян республіки білорусь, які набувають громадянство України відповідно до Закону та Угоди між Україною та республікою білорусь про спрощений порядок зміни громадянства громадянами України, які постійно проживають в республіці білорусь, і громадянами республіки білорусь, які постійно проживають в Україні.

Отже, Законом врегульовано питання спрощеного набуття громадянства України іноземними громадянами, зокрема, громадянами республіки білорусь, у тому числі тими, які беруть участь у протистоянні збройній агресії російської федерації проти України.

Начальник

Олексій ЮРКОВ